ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 12.11.2020 г.
COM(2020) 736 final

2020/0327 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с изменението на приложение VI (Социална сигурност) към Споразумението за ЕИП

(текст от значение за ЕИП)

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за определяне на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с предвиденото приемане на решението на Съвместния комитет за изменение на приложение VI (Социална сигурност) към Споразумението за ЕИП.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Споразумението за ЕИП

Споразумението за Европейското икономическо пространство (по-нататък „Споразумението за ЕИП“) гарантира равни права и задължения в рамките на вътрешния пазар за гражданите и икономическите оператори в ЕИП. В него се предвижда включването на законодателство на ЕС, обхващащо четирите свободи, в тридесетте държави от ЕИП, включващи държавите — членки на ЕС, Норвегия, Исландия и Лихтенщайн. Освен това Споразумението за ЕИП обхваща сътрудничеството в други важни области, като научноизследователската и развойната дейност, образованието, социалната политика, околната среда, защитата на потребителите, туризма и културата, наричани заедно „съпътстващи и хоризонтални“ политики. Споразумението влезе в сила на 1 януари 1994 г. Европейският съюз заедно с неговите държави членки е страна по Споразумението.

2.2. Съвместен комитет на ЕИП

Съвместният комитет на ЕИП отговаря за управлението на Споразумението за ЕИП. Той е форум за обмен на мнения, свързани с функционирането на Споразумението за ЕИП. Той приема решенията си с консенсус. В съответствие с Договора от Лисабон отговорност за координиране от страна на ЕС на въпросите, свързани с ЕИП, има Европейската служба за външна дейност.

2.3. Предвиденият акт на Съвместния комитет на ЕИП

Очаква се Съвместният комитет на ЕИП да приеме решение на Съвместния комитет на ЕИП за изменение на приложение VI (Социална сигурност) към Споразумението за ЕИП (по-нататък „предвиденият акт“).

Целта на предвидения акт е да се осигури реципрочна защита на социалноосигурителните права на гражданите на Обединеното кралство, лицата без гражданство и бежанците, както и на членовете на техните семейства и преживелите ги лица, които към края на преходния период са или са били в трансгранична ситуация, в която участват едновременно една или повече от договарящите се страни по Споразумението за ЕИП и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия.

Предвиденият акт ще бъде обвързващ за страните в съответствие с членове 103 и 104 от Споразумението за ЕИП.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

Необходимо е да се предостави реципрочна защита на социалноосигурителните права на гражданите на Обединеното кралство, лицата без гражданство и бежанците, както и на членовете на техните семейства и преживелите ги лица, които към края на преходния период, определен в член 126 от Споразумението за оттеглянето на

Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия (по-нататък „Споразумението за оттегляне“)[1], са или са били в трансгранична ситуация, в която участват едновременно една или повече от договарящите се страни по Споразумението за ЕИП и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия.

Съгласно член 33, параграф 1 от Споразумението за оттегляне[2] дял III от него (относно координацията на системите за социална сигурност) се прилага и за гражданите на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ, при условие че тези държави сключат съответните споразумения с Обединеното кралство (които ще се прилагат за гражданите на Съюза) и със Съюза (които ще се прилагат за гражданите на Обединеното кралство).

Тъй като членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ вече са сключили съответните споразумения с Обединеното кралство, сега е ред на Съюза и членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ да сключат споразумения, с които да се гарантира, че гражданите на Обединеното кралство, попадащи в обхвата на Споразумението за оттегляне и на Споразумението относно договореностите между Исландия, Княжество Лихтенщайн, Кралство Норвегия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, след оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз (по-нататък „Споразумението за раздяла“), се ползват от защита на техните социалноосигурителни права, придобити преди края на преходния период или след това.

Поради това проектът на решение на Съвместния комитет на ЕИП (приложен към предложението за решение на Съвета) има за цел да измени приложение VI (Социална сигурност) към Споразумението за ЕИП, за да се гарантира запазване на тези социалноосигурителни права на гражданите на Обединеното кралство.

Съдържанието и естеството на проекта на приложеното решение на Съвместния комитет на ЕИП надхвърлят това, което може да се счита за чисто технически адаптации по смисъла на Регламент № 2894/94 на Съвета. Поради това позицията на Съюза следва да бъде определена от Съвета.

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“[3].

---

1 ОВ L 29, 31.1.2020 г., стр. 7.

2 ОВ L 29, 31.1.2020 г., стр. 7.

3 Решение на Съда на Европейския съюз от 7 октомври 2014 г., Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Съвместният комитет на ЕИП е орган, създаден със споразумение, а именно Споразумението за ЕИП. Актът, който Съвместният комитет на ЕИП има за задача да приеме, представлява акт с правно действие. Предвиденият акт ще бъде обвързващ по силата на международното право в съответствие с членове 103 и 104 от Споразумението за ЕИП.

Предвиденият акт не допълва, нито изменя институционалната рамка на Споразумението. Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискването от основната или преобладаващата цел или част.

По отношение на предвиден акт, който преследва едновременно няколко цели или се състои от няколко части, които са неразривно свързани, без никоя от тях да е акцесорна по отношение на другите, материалноправното основание за решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС ще трябва, по изключение, да включва съответните различни правни основания.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Предвиденият акт преследва цели и се състои от части, отнасящи се до областта на социалната сигурност и предоставянето на правомощия. Тези елементи на предвидения акт са неразривно свързани, без никой от тях да е акцесорен по отношение на другия.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение включва следните разпоредби: член 48 и член 352 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъдат членове 48 и 352 от ДФЕС във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

5. ПУБЛИКУВАНЕ НА ПРЕДВИДЕНИЯ АКТ

Тъй като с акта на Съвместния комитет на ЕИП ще се измени приложение VI относно социалната сигурност, е целесъобразно той да бъде публикуван в *Официален вестник на Европейския съюз* след приемането му.

2020/0327 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

относно позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с изменението на приложение VI (Социална сигурност) към Споразумението за ЕИП

(текст от значение за ЕИП)

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално членове 48 и 352 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 2894/94 на Съвета от 28 ноември 1994 г. относно условията за прилагане на Споразумението за Европейското икономическо пространство[4], и по-специално член 1, параграф 3 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Споразумението за Европейското икономическо пространство[5] („Споразумението за ЕИП“) влезе в сила на 1 януари 1994 г.

(2) Съгласно член 98 от Споразумението за ЕИП Съвместният комитет на ЕИП може да реши да измени, *inter alia*, приложение VI към Споразумението за ЕИП, което съдържа разпоредби относно социалната сигурност.

(3) В член 33 от Споразумението за оттеглянето на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия от Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия (по-нататък „Споразумението за оттегляне“)[6] се посочва, че разпоредбите на част втора, дял III от Споразумението за оттегляне се прилагат по отношение на гражданите на Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия, при условие че тези държави са сключили и прилагат съответните споразумения с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, които се прилагат за гражданите на Съюза, както и съответните споразумения с Европейския съюз, които се прилагат за гражданите на Обединеното кралство.

(4) В член 32 от Споразумението относно договореностите между Исландия, Княжество Лихтенщайн, Кралство Норвегия и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, след оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз, Споразумението за ЕИП, както и другите споразумения, приложими между Обединеното кралство и държавите от ЕИП/ЕАСТ по силата на членството на Обединеното кралство в Европейския

[4] ОВ L 305, 30.11.1994 г., стр. 6.
[5] ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.
[6] ОВ L 29, 31.1.2020 г., стр. 7.

съюз (по-нататък „Споразумението за раздяла“) се посочва, че разпоредбите на част втора, дял III от Споразумението за раздяла се прилагат по отношение на гражданите на Съюза, при условие че Съюзът е сключил и прилага съответните споразумения с Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия, които се прилагат по отношение на гражданите на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ, както и съответните споразумения с членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ, които се прилагат за гражданите на Обединеното кралство.

(5) Следователно е необходимо да се осигури реципрочна защита на социалноосигурителните права на гражданите на Обединеното кралство, лицата без гражданство и бежанците, както и на членовете на техните семейства и преживелите ги лица, които към края на преходния период са или са били в трансгранична ситуация, в която участват едновременно една или повече от договарящите се страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство и Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия.

(6) Ето защо позицията на Съюза в Съвместния комитет на ЕИП следва да се основава на проекта на решение на Съвместния комитет на ЕИП, посочен в приложението към настоящото решение,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Съвместния комитет на ЕИП във връзка с предложеното изменение на приложение VI (Социална сигурност) към Споразумението за ЕИП, се основава на проекта на решение на Съвместния комитет на ЕИП, приложен към настоящото решение.

Член 2

Настоящото решение влиза в сила в деня на приемането му.

Съставено в Брюксел на […] година.

За Съвета
Председател